

μορφον κεφαλὴν τοῦ ἀρτιγεννήτου παιδίου. Ἀμφότεροι θεῶν υἱοὶ ἦσαν. Ἀλλ' ὁ μὲν εἰς υἱὸς θεοῦ, οὐδεμίαν ἔχοντος σχέσιν πρὸς ἐνάρετον θεότητα, θεοῦ ἀδίκου, ἀρπαγος, τυράννου τέλος παιδεδωμένος πρὸς διατήρησιν τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ, ὁ δὲ υἱὸς θεότητος ἀγαθῆς καὶ φιλανθρώπου, ἐξ ἧς πηγάζει εἰρήνη, ἀλήθεια, εὐδαιμονία.

Οἷα διαφορὰ ἐν τῇ κληρονομίᾳ καὶ οἷα διαφορὰ ἐν τῇ ἀποθεώσει. Ὁ μὲν εἰς ἐκδικητικὸς ἀρπάζει τὸν θρόνον παρὰ τοῦ πατρὸς, διὰ τοῦ στυγερωτέρου κακουργήματος, ἀποθεοῦται ὅμως ὡς σωτὴρ τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ δὲ ἀνέρχεται εἰς τὸν οὐράνιον τοῦ πατρὸς θρόνον δι' αὐταπαρνήσεως πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, καὶ διὰ θείας καὶ αἰδίου διδασκαλίας ἐξ ἧς ἀπορρέει εἰρήνη, ἀγάπη καὶ ἀλήθεια. Ὁ εἰς ἐγένετο θεὸς διὰ τῆς βίας, ὁ ἕτερος διὰ τῆς αὐταπαρνήσεως αὐτοῦ. Ὁ Ζεὺς ἀνέρχεται εἰς τὸν οὐράνιον θρόνον διὰ τῆς υἱικῆς δυνάμεως, δι' ἧς καταπατεῖ τὸν σεβαστότερον καὶ θεϊότερον νόμον χάριν ἑαυτοῦ, χάριν τῆς ἀρχῆς, χάριν τῆς σωτηρίας τῶν ἄλλων, ὁ δὲ ἀποθεοῦται διὰ τῆς πνευματικῆς δυνάμεως, διὰ τῆς ἀρρήτου ἀγάπης ἣν ὁ οὐράνιος πατὴρ καταπέμπει εἰς τὰ τέκνα αὐτοῦ, καὶ σέβεται καὶ τὸν πατρικὸν καὶ τὸν ἀνθρώπινον νόμον, ὃν ἤλθεν ἵνα συμπληρώσῃ χάριν τῆς σωτηρίας τῶν ἄλλων καὶ διδάξῃ θεοπέμπτους ἀρχὰς ὧν τὸ κύρος ἐστὶ αἰώνιον.

Ὁ μὲν εἰς ἐζήτησε νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν ἀνθρωπον τῆς ἀνθρωποφαγίας, ἔργον βεβαίως μέγα καὶ σωτήριον. Καὶ ἐπέτυχε μὲν ἐν μέρει ὑπὸ τὴν κυριολεκτικὴν σημασίαν τῆς λέξεως ἡ ἀρσις τῆς ἀνθρωποφαγίας, ἀλλ' ὁ ἐλευθερώσας τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀπ' αὐτῆς δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξαρθῇ εἰς ἀρχὰς ἐτι μάλλον ὑψηλοτέρας, ἂν καὶ ἡ ἐκλείψις τῆς ἀνωτέρω φρεσίνης ἐδήκῃ τὰ θεμέλια εἰρηνικοῦ βίου καὶ περισυνέλεξε τὸν ἀνθρωπον ἐκ τῆς ἀγρίας καταστάσεως εἰς ἀδελφικὴν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συμβῶσιν. Ἐκ τῆς συμβιώσεως ταύτης ἐσχηματίσθησαν βαθυμυδὸν αἱ κοινωνίαι. Ἀλλ' ἀρεταὶ τέλειαι οἷας ὑπαγορεύει ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν ἦτο δυνατόν ἐν τῇ ἀρχεγονίᾳ καταστάσει τῶν κοινωνιῶν νὰ ἐμφανισθῶσι, πολλὰ δὲ μάλλον νὰ πραγματοποιηθῶσιν. Ἀλλὰ καὶ νῦν ὅτε τὸ θεῖον διδάγμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔχει ἀρκούντως ἐξαπλωθῇ, ἡ ἀνθρωποφαγία ἐξακολουθεῖ ὑπὸ διάφορον τύπον οὐχ ἡττον εἰδεχθῇ τοῦ πρώτου, οὐ τὴν κατάργησιν ὑπέδειξεν ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς πρὸς 1907 ἐτῶν. Ἀράγε θὰ συντελεσθῇ ποτέ; Ἀθλον. Ἰσως ὅταν ἐκπληρωθῇ ὁ λόγος αὐτοῦ καὶ ἡ ἀνθρωπότης γείνῃ μία ποίμνη ἓνα ποιμένα ἔχουσα τὸν Χριστόν, καταρριφθῇ δὲ τὸ μεσοτόχον τῆς ἐκκλήσεως καὶ διαχυθῇ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ ἀδελφότης ὑπ' οἷαν ἐννοίαν ἐδίδαξεν αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἰσως τότε θὰ παύσῃ ἡ ἀνθρωποφαγία καὶ εἰρήνη παγκόσμιος θὰ βασιλεύσῃ.

ΑΠΤΕΡΑΙΟΣ

ΑΦΟΡΜΗ ΦΙΛΟΝΙΚΕΙΑΣ

Κ Ω Μ Ω Δ Ι Α

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΚΥΡΙΟΣ

ΚΥΡΙΑ

ΓΙΑΚΟΥΜΗΣ, ὑπηρέτης

Προγενυατίζουσιν.

Ὁ κύριος. — Ἐπὶ τέλους ἐκαλλιτέρευσεν ὁ καιρὸς. Τόσες ἡμέρες ἔδρεχε.

Ἡ κυρία. — Τοῦτο εἶναι πολὺ εὐχάριστον.

Ὁ κύριος. — Εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἀνοίξεως, ἀγαπητὴ μου.

Ἡ κυρία, μὲ ἀναστεναγμόν. — Ἀχ! τί δυστυχία νὰ μὴ εἴμεθα ἑκατομμυρ. . . . (Ἐδῶ, ὁ κύριος τῆς ἐκσφενδονίζει φοβερὸν βλέμμα τὸ ὁποῖον τὴν σταματᾷ εἰς τὸ τέλος τῆς λεξεῖς της. Σιωπᾷ ἓνα δευτερόλεπτον, ἔπειτα, χαμηλοφώνως). Ἐ λοιπόν! τί; Δὲν ἐννοῶ.

Ὁ κύριος, ἀφελῶς καὶ μετὰ ψυχρότητος. Τίποτε.

Ἡ κυρία. — Ἀδίκως σκάζω.

Ὁ κύριος, ἀρχίζων νὰ ὀργίζεται. — Τίποτε, σοὶ λέγω. Μετ' ὀλίγον.

Ὁ ὑπηρέτης ἔξερχεται.

Ἡ κυρία. — Ἀ! θὰ μοῦ τὸ ἐξηγήσῃς αὐτό.

Ὁ κύριος. — Δὲν θέλω νὰ λέγῃς τοιαῦτα πράγματα ὅταν δὲν ἤμεθα μόνοι.

Ἡ κυρία. — Τί πράγματα;

Ὁ κύριος. — Νά, φράσεις σὰν κι' αὐτὴν ποῦ εἶπες πρὸ ὀλίγου: «Τί δυστυχία νὰ μὴ εἴμεθα ἑκατομμυριοῦχοι! . . .»

Ἡ κυρία. — Καὶ γιὰ αὐτό; Ἐξ αἰτίας τοῦ Γιακουμῆ;

Ὁ κύριος. — Βεβαιότατα, ἐξ αἰτίας τοῦ Γιακουμῆ, ἐξ αἰτίας τοῦ ὑπηρέτου.

Ἡ κυρία. — Ἀ! Ἀ! καλὸ κι' αὐτό! Μὰ τὸ ξεύρει καλὰ: τὸ βλέπει καλὰ ὅτι δὲν εἴμεθα Ρότσιλδ. Ἐὰν φαντάζεσαι ὅτι δὲν τὸ ἀντελήφθῃ ἀκόμη δύο χρόνια τώρα ποῦ εἶναι πλησίον μας, εἶναι πολὺ ἀφελής, μὰ τὴν ἀλήθειαν!

Ὁ κύριος. — Ὀλίγον μ' ἐνδιαφέρει! Καὶ ἔπειτα τί! τὸ μέτριον νοικοκυρεῖο μας ἀποδεικνύει ὅτι δὲν εἴμεθα ζάπλουτοι.

Ἡ κυρία. — Λοιπόν, προτιμᾷς νὰ περνᾷς γιὰ φιλάργυρος;

Ὁ κύριος. — Οὐτε γιὰ φιλάργυρος, οὐτε γιὰ σπάταλος. Θέλω νὰ μὴ γίνεταί λόγος περὶ τῶν ὑποθέσεων μας ἐμπρὸς εἰς τοὺς ὑπηρέτας. Μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι καὶ πολὺ δύσκολον. Ἀλλὰ σὺ τοῦ κάκου, ἔχεις πάντοτε τὴν μανίαν νὰ ἐπωφεληθῇς τῆς στιγμῆς ποῦ εἴμεθα εἰς τὸ τραπέζι: διὰ νὰ διηγῇσαι ἐνώπιον τοῦ Γιακουμῆ τὰς ἐσωτερικὰς μας ὑποθέσεις.

‘Η κυρία.— Τὰς ἐσωτερικάς μας ὑποθέσεις ! Εἰσαι γελοῖος, τὸ ξεύρεις ;

‘Ο κύριος.— Ἐτσι μ’ ἀρέσει.

‘Η κυρία.— Εἶπα, νὰ ἀκριβῶς τί εἶπα : « Τί δυστυχία νὰ μὴ εἰμεθα ἑκατομμυριοῦχοι ! »

‘Ο κύριος.— Φώναζε λοιπὸν ἀκόμη δυνατώτερα διὰ νὰ σ’ ἀκούσουν.

‘Η κυρία.— Εἰλικρινῶς δὲν βλέπω ποῖον ἀμάρτημα ἔκαμα.

‘Ο κύριος.— Δὲν σοῦ λέγω ὅτι ἔκαμες ἀμάρτημα ! Ἀλλὰ τίς ἡ ἀνάγκη νὰ λέγῃς αὐτὰ τὰ πράγματα ; Μήπως κερδίζεις τίποτε ; Ὀχι. Ἐ λοιπὸν ! τότε, πρὸς τί τὰ λέγεις ;

‘Η κυρία.— Μα γιὰ τίποτε, φίλε μου, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ὁμιλήσω. Ὑποθέτω ὅτι μοὶ δίδεις τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλῶ εἰς τὸ τραπέζι.

‘Ο κύριος.— Δὲν λείπουν ἄλλα θέματα συνδιαλέξεως πολὺ περισσότερον ἐνδιαφέροντα.

‘Η κυρία.— Πλέον ἐνδιαφέροντα τοῦ νὰ εἶναι κανεὶς ἑκατομμυριοῦχος ; Ἀ ! δὲν γνωρίζω. Ἀλλ’ ἄς τελειώσῃ τὸ ζήτημα αὐτῆς τῆς φράσεως διότι θὰ θυμώσω ...

‘Ο κύριος.— Δὲν ἔχεις δίκαιον.

‘Η κυρία.— ... Καὶ δὲν τὸ ἐπιθυμῶ.

‘Ο κύριος.— Βεβαίως. Προκειμένου περὶ ἄλλων ζητημάτων λέγε ὅτι θέλεις, τοῦτο μοῦ εἶναι ἀδιάφορον. Ἀλλὰ ξεύρεις τοὺς ὑπηρέτας, τὰ ἐνθυμοῦνται ὅλα καὶ τὰ ἐξηγοῦν ὅπως θέλουν. Ἐπειτα ἀπ’ ὀλίγον θὰ γίνεταί αὐτὴ ἡ συζήτησις καὶ εἰς τὸ μαγειρεῖον : « Ἀ ! τώρα δὲ ἡ κυρία παρεπονεῖτο ὅτι δὲν ἔχουν πεντάρα. Φαίνεται ὅτι ἡ δουλειὰς τοὺς δὲν πᾶνε καλά, θὰ ἔπαθον μεγάλες ζημιές ». Σιγὰ σιγὰ τὴν εἰδήσιν μανθάνει ὅλη ἡ Ἀλεξανδρεία. Εἶναι φοβερόν.

‘Η κυρία.— Κἀθού γύρευε ἀπὸ τὸ πρῶτ’ ὥς τὸ βράδυ. Ἀν νομίζῃς ὅτι διδουν τόσῃν προσοχὴν εἰς τὰ παράμικρά λογία μας...

‘Ο κύριος.— Μὰ ναί, ναί.

‘Η κυρία.— Εἶν’ ἓνα πράγμα ποὺ τοὺς κάμνει περισσότεραν ἐντύπωσιν, νὰ, ἡ ἀδεξιότης μὲ τὴν ὁποιάν μὲ διακόπτεις πάντοτε εἰς τὸ μέσον, τὰ βλέμματά σου τὰ ἄγρια καὶ αἱ σιωπαὶ σου. Τὰς περισσότερας φορές οὐκ εἶχαν ἀντιληφθῇ τίποτε· ἀλλὰ σὺ μὲ ὅλην σου τὴν πανουργίαν, διεγείρεις τὴν προσοχὴν των καὶ πᾶψ ! τοὺς θέτεις ἐπὶ τὰ ἔχνη. Εἶσαι κακεντρεχής, μὰ τὴν ἀλήθειαν !

‘Ο κύριος.— Σιώπησε. Νά τον.

‘Η κυρία.— Αὐριον θὰ προγευματίσῃς ἔξω ;

‘Ο κύριος.— Ναί.

‘Η κυρία.— Σιτοῦ φίλου σου Κώστα. Φαίνεται ὅτι εἶναι πολὺ ὥραϊον τὸ μικρὸν ξενοδοχεῖον ποὺ ἠγύρασε.

‘Ο κύριος.— Ναί.

‘Η κυρία.— Ἀ ἓνα ξενοδοχεῖον ! εἶναι τ’ ὄνειρό μου. Ἐχει κανεὶς χίλιες ἀπολαύσεις.

‘Ο κύριος.— Εἶναι πολὺ ἀκριβόν.

‘Η κυρία.— Ὅχι περισσότερον ἀπὸ ἓνα πάτωμα. Νά, ἡμεῖς ποὺ πληρώνομεν ἐδῶ ἐνοίκιον δέκα χρό-

νια... (φοβερόν βλέμμα τοῦ κυρίου. Ἡ κυρία σταματᾷ). ὦ ! ἄκουε. Μὰ εἶναι ἀπελπισία.

‘Ο κύριος, μὲ αὐστηρὸν ὕψος. — Ἰουλία !

‘Η κυρία, μόλις συγκρατουμένη. — Ποίαν ἡμέραν θὰ γευματίσωμεν εἰς τοῦ Γιαννάκη ;

‘Ο κύριος.— Τὴν Παρασκευὴν !

‘Η κυρία.— Τί λαμπρὸς ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ Γιαννάκης !

‘Ο κύριος.— Πολὺ λαμπρὸς.

‘Η κυρία.— Καὶ πολὺ εὐαρέστου χαρακτήρος.

‘Ο κύριος.— Καὶ ἡ Κα Γιαννάκη εἶναι πολὺ ἀξιέστος. Μοῦ ἀρέσει πολὺ.

‘Η κυρία.— Εἶπαν πολλὰ γι’ αὐτήν.

‘Ο κύριος, βλέμμα. — Ἰουλία !

‘Η κυρία.— ὦ !... Ἐδιάβασες τὰς ἐφημερίδας ποὺ ἤλθαν χθὲς τὸ βράδυ ;

‘Ο κύριος.— Ναί.

‘Η κυρία.— Ἐγὼ, ὄχι. Τί γράφουν ;

‘Ο κύριος.— Τίποτε. Ἀν καὶ τὸ ... Μακεδονικὸν ζήτημα.

‘Η κυρία.— Ἀ ! εἰσέβαλαν τὰ Ἑλληνομακεδονικὰ σώματα ;

‘Ο κύριος, βλέμμα. — Ἰουλία !

‘Η κυρία, χαμηλοφώνως. — Ἐ, τὸ παράκαμες ! Τὰ σώματα ... Μοῦ φαίνεται δὲ πῶς δὲν εἶναι ζήτῃματα τοῦ σητῆσιος !

‘Ο κύριος.— Εἶναι ζήτημα...

‘Η κυρία, (συγκρατοῦσα τὴν ὀργὴν της) — Εἶναι ὥραϊος καιρὸς, σήμερον.

‘Ο κύριος.— Πολὺ ὥραϊος.

‘Η κυρία.— Ἀλλὰ τὸ πρῶτ’ καὶ τὸ βράδυ κάμνει ἀκόμη δροσιὰ.

‘Ο κύριος.— Ναί.

‘Η κυρία.— Ἀν ἐξέλθῃς ἐντὸς ὀλίγου πρέπει νὰ πάρῃς τὸ ἐπανωφόρι σου.

‘Ο κύριος.— Θὰ ἰδῶ.

‘Η κυρία.— Εἶναι ἀνάγκη, διότι χωρὶς τὸ ἐπανωφόρι, οἱ πόνοι σου, οἱ ρευματισμοί σου...

‘Ο κύριος, βλέμμα. — Ἰουλία !

‘Η κυρία, χαμηλοφώνως, τρέμουσα ἐξ ὀργῆς. — Δὲν λέγω πλέον τίποτε.

‘Ο κύριος.— Ὁ Γιακουμῆς σοῦ προσφέρει γεώμηλα. Πρόσεχε λοιπὸν.

‘Η κυρία.— Εὐχαριστῶ, δὲν θέλω.

‘Ο κύριος.— Σὺ τὰ ἀγαπᾷς.

‘Η κυρία.— Δὲν πεινῶ πλέον.

‘Ο κύριος, χαμηλοφώνως. — Ὅταν ἀρχίξῃς νὰ τὰ κατεδάξῃς εἶναι πάλιν ἄλλη ἱστορία.

‘Ο ὑπηρέτης ἐξέρχεται.

‘Η κυρία πρὸς ἀνακτῆσεως. — Δὲν τὰ κατεδάξω. Ἀλλὰ σὺ κάμνεις τὸν ἄνθρωπον νὰ πηδᾷ.

‘Ο κύριος.— Πῆδα, μὴ στενοχωρῆσαι.

‘Η κυρία.— Δὲν ἔμπορεῖ κανεὶς πλέον νὰ ὁμιλήσῃ γιὰ τίποτε, τώρα ! ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ὁ ὑπηρέτης εἶν’ ἐδῶ ! Ἀ ! εἶναι πολὺ αὐτό.

«Ο κύριος.— Δὲν ἀνοίγεις τὸ στόμα σου παρὰ διὰ τὰ λέγεις ἀνοησίες.

«Η κυρία.— Τί ἀνοησίες;

«Ο κύριος.— Ὅλ' αὐτὰ ποὺ λέγεις.

«Η κυρία.— Δὲν ἡμπορῶ νὰ πῶ ὅτι εἶναι πλέον εὐχάριστον νὰ ἔχῃ κανεὶς ἓνα ξενοδοχεῖον παρὰ αὐτὸ τὸ ἔλεεινὸ σπῖτι ποὺ ἐνοικιάσας χωρὶς τὴν θέλησίν μου; Ποῦ εἶναι ἡ ἀνοησία; Καὶ τί μ' ἐμποδίζει νὰ ὀμιλῶ διὰ τὰ Ἑλληνομακεδονικὰ σώματα; Ποῦ εἶναι ἡ ἀνοησία; Καὶ ὅταν σοῦ λέγω νὰ πάρῃς τὸ ἐπανωφόρι σου, ποῦ εἶναι κ' ἐδῶ ἡ ἀνοησία; Ἀ! θὰ σοῦ τὸ πῶ ποῦ εἶναι. Εἶναι μὲς τῇ βλακείᾳ μου. Εἶμαι πολὺ τρελλή νὰ φροντίζω διὰ τὴν υγείαν σου. Ἰσως θέλεις πληρωμὴν καὶ διὰ τὴν εὐγένειαν ποῦ μοῦ δείχνεις. Νὰ τί εἶν' ὁ γάμος! Καὶ ἂν εἶχ' ἀκόμη καὶ παιδί!

«Ο κύριος.— Ταρατατά! Δὲν πρόκειται δι' αὐτὰ ποῦ μ' ἀράδιασας. Naί, δὲν λέγεις παρὰ ἀνοησίες, σοῦ τὸ ἐπαναλαμβάνω. Ἐντὸς εἴκοσι λεπτῶν ἔμαθες εἰς τὸν Γιακουμῆν ὅτι δὲν εἴμεθα πλούσιοι, ὅτι τρώγεται διότι δὲν ἔχομεν ξενοδοχεῖον, ὅτι κυκλοφοροῦν κακαὶ φῆμαι διὰ τὴν φίλῃν μας Καν Γιαννάκη, ἡ ὁποία μᾶς ἐπισκέπτεται κάθε στιγμὴν, ὅτι πρόκειται νὰ εἰσδῶ- λουν εἰς τὴν Μακεδονίαν τὰ Ἑλληνικὰ σώματα, ὅτι εἶμαι κυριευμένος ἀπὸ ρευματισμοὺς καὶ ὅτι δὲν ἀξίζω μιὰ πεντάρα! Τίς ἡ ἀ-νά-γκη — εἶπέ μου το πα- ρακαλῶ — ὁ Γιακουμῆς νὰ ἡξεύρῃ ὅλα αὐτὰ; Εἶναι τώρα δέκα χρόνια ποὺ γονατιστὸς ζητῶ νὰ μὴ γί- νεται λόγος διὰ φλέγοντα ζητήματα, εἰς τὸ τραπέζι, ἔμπρὸς εἰς τοὺς ὑπηρέτας...

«Η κυρία.— Ὅλα τὰ εὐρίσκεις φλέγοντα!

«Ο κύριος.— ... Δὲν δύναμαι νὰ τὸ ἐπιτύχω, καλὰ λοιπόν! θὰ πηγαίνω νὰ τρώω ἄλλου, εἰς τὸ ἐστια- τόριον. Ἰδοὺ τὸ ἀποτέλεσμα.

«Η κυρία.— Εἶπέ μου περὶ τίνος πράγματος θέλεις νὰ γίνεταί λόγος; Θὰ μοῦ κάμῃς ἓνα κατάλογον θε- μάτων ἐπὶ τῶν ὁποίων νὰ ὀμιλῶ χωρὶς κίνδυνον. Τὸ θέλω.

«Ο κύριος.— Ἀνωφελές. Καὶ ἔπειτα αὐτὴ ἡ ἱστο- ρία μὲ σκοτίζει.

«Η κυρία.— Καὶ αὐτὸ γίνεται σχεδὸν κάθε μέρα. Ἐγὼ μένω ἐδῶ ὀλομόναχη... Δὲν ταιριάζουν αὐτὰ τὰ πράγματα, μὰ τὴν ἀλήθεια, σ' ἓνα ἄνθρωπον ποῦ ἡγάπησε κανεὶς τόσο...

Κλίνει διπλώνουσα τὰ χεῖρόμακτρα.

(Κατὰ τὸ Γαλλικὸν τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Henri Lavedan)

A. Δ.

ΕΥΑΓΓΗ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Ἐὰν ὑπάρχωσι στιγμαί, καθ' ἃς ἐν Ἑθνος, εἰς Ἀλός, αἰσθάνονται ὑπερφηάνειαν διὰ τὸ κράτος καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν, μίαν ἐκ τῶν στιγμῶν τούτων διήλθεν ἡ παροιμία τῆς Ἀλεξανδρείας τὴν 25ην Μαρτίου.

Διότι μαζὺ μὲ τὸν πανηγυρισμὸν τῆς μεγάλης ἡμέ- ρας, τῆς σημειούσης τὴν ἐπέτειον τῆς ἀπαρχῆς τοῦ γι- γαντομάχου ἀγῶνος, καθ' ὃν μία φυλὴ ἀφυπνίζετο ἀπὸ τὸν μακραίωνα ὕπνον τῆς δουλείας καὶ ἀνεπετάννυε τὴν σημαίαν τῆς ἀπολυτρώσεως καὶ ἐδρυχάτο τὸν βρυχηθ- μὸν τῆς ἐπικλήσεως πρὸς τὴν ἐλευθερίαν, μαζὺ μὲ τὰς δοξολογίας καὶ τοὺς παιᾶνας πρὸς τὴν μεγάλην θεάν, μία ἄλλη ἐπίσης βαρυσήμαντος, εἰσὶς σεμνὴ τελετὴ ἐτελεῖτο. Ἡ τελετὴ τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου τοῦ Μπενακείου Ὁρφανοτροφείου.

Δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ἐπιτυχεστέρα ἐκλογὴ διὰ τὴν ἡμέραν τῆς τελετῆς. Καὶ κατόπιν τῆς δοξολογίας ἦν ἐν μέσῳ τοῦ ἀσφυκτιῶντος ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ ἐτέ- λεσεν ὁ Πατριάρχης τὴν πρωΐαν, ἐπῆλθεν ὡς κατακλείς ἡ ἄλλη ἑορτὴ, συμβολίζουσα οἰονεὶ τὴν δύναμιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Αἰγύπτου καὶ ἐξωτερικεύουσα τὰ εὐ- γενῇ ιδεώδη διὰ τὴν δόξαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ἑ- θνους, ἅτινα ἀπετέλεσαν καὶ ἀποτελοῦσιν ἀναπόσπαστον μέρος τῶν προσφιλεστέρων ὁνείρων τῶν λογάδων τῆς παροιρίας μας.

Οὐδέποτε ἄλλοτε ἐξεδηλώθη ἐπιβλητικώτερον ἡ ὕλική καὶ ἠθικὴ δύναμις τῆς παροιρίας μας, ὅσον κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτήν. Καὶ οὐδέποτε συνησθάνθημεν ζωηρότε- ρον τί δυνάμεθα νὰ ἐπιτελέσωμεν ἐν τῷ προορισμῷ μας ὡς φυλὴ καὶ ὡς ἔθνος, ἐφ' ὅσον ἔχομεν ἄνδρας ὁμοίους πρὸς τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν ἐκλεκτὴν ἐπιτομήν τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ζῶντος Ἑλληνισμοῦ.

Ἡ ἐξ εἴκοσι χιλιάδων λιρῶν δωρεὰ τοῦ μεγατίμου Προέδρου μας διὰ τὴν ἰδρυσιν τοῦ Ὁρφανοτροφείου, ὅπως ἡ ὑπερφηάνως ἤδη ὑψουμένη Σαλβάγειος Ἑ- παγγελματικὴ Σχολὴ καὶ ἡ μετ' ὀλίγον θεμελιουμένη Ζερβουδάκειος Ἀστικὴ τοιαύτη, δὲν ἀποτελοῦσιν ἔργα δικαιούμενα ἐξάρσεως μόνον διὰ τὸν προορισμὸν αὐτῶν. Ἀλλὰ σημειοῦσιν ἀκόμη ἐν φαινόντων σημείων τῆς πρὸς τὰ πρόσω δράσεως τῆς φυλῆς μας, ἥτις παντοῦ ὅπου καὶ ἂν ἐρρίφθῃ νυδοκίμησε καὶ προήχθη καὶ ἐθαυμα- τούργησε.

Πρὸ εἰκοσιπενταετίας ἀκόμη ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Αἰ- γύπτου ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἄνδρας βιοπαλαιστάς, μαχομέ- μένους πρὸς τὰς δυσμενείας τῆς τύχης καὶ ἐπιδιώκοντας τὰς εὐμενείας αὐτῆς. Μὲ μόνον σχεδὸν ἐφίδια τὸ σθένος καὶ τὴν εὐφυΐαν προήχθησαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι καὶ ὑψώ- θησαν αὐτοὶ δι' ἑαυτῶν εἰς περίοπτον καὶ ἐπὶ ζῆλον θέ- σιν, ἀποτελέσαντες τὸν ισχυρότερον παράγοντα τοῦ ἐκ- πολιτισμοῦ τῆς φιλοξένου χώρας καὶ τὸ πρότυπον, ὅπερ ὑπερφηάνως ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ὁ ἀπανταχοῦ δούλος καὶ ἐλεύθερος Ἑλληνισμὸς.

Καὶ ἀφ' ἧς στιγμῆς ἠνδρώθη καὶ ἤκμασεν ὕλικῶς ἡ παροιρία ἡ οὐδέποτε λησμονήσασα τὰ πρὸς τὴν μεγά- λην Πατρίδα καθήκοντά της, ἐπέτελεσεν ἔργα, καθι- στῶντα αὐτὴν μὲν μεγάλην, ὑπερήφανον δὲ τὴν Ἑλλάδα, τέκνα τῆς ὁποίας ἀποτελοῦσιν.